

Sygn. akt XIV C 316/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2021 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Pile

w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia Jan Sterczała

Protokolant prot. Magdalena Grzybowska

po rozpoznaniu w dniu 12 stycznia 2021 roku w Pile

sprawy z powództwa **P. C.**

przeciwko **(...) Spółdzielni (...) w C.**

o uchylenie uchwały

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 377 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Jan Sterczała

Sygnatura akt XIV C 316/20

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2 marca 2020r. powód P. C. na podstawie art. 42 § 3 prawa spółdzielczego w związku z art. 24 § 6 pkt. 2 prawa spółdzielczego wniósł o uchylenie Uchwały Rady Nadzorczej (...) Spółdzielni (...) w C. z dnia 16 grudnia 2019r. numer (...) w przedmiocie wykluczenia powoda ze spółdzielni. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas od uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu powód wskazał, że uchwałą Rady Nadzorczej nr (...) z dnia 16 grudnia 2019r. powód został wykluczony z członkostwa w (...) Spółdzielni (...) w C.. O przedmiotowej uchwale powód dowiedział się z zawiadomienia podpisanego przez członków Zarządu Spółdzielni datowanego na dzień 19 grudnia 2019r., które zostało doręczone powodowi dnia 14 stycznia 2020r. Jako przyczynę podjęcia uchwały wskazano, że podstawą wykluczenia powoda ze spółdzielni jest zaprzestanie dostaw mleka do (...) w C. bez zachowania rocznego okresu wypowiedzenia umowy wieloletniej nr (...).

Zdaniem powoda czynności dokonane przez pozwanego w celu wykluczenia z członkostwa w spółdzielni obarczone są uchybieniami formalnymi.

Powód podniósł, że zgodnie z art. 24 § 5 prawa spółdzielczego zawiadomienie o wykluczeniu członka ze Spółdzielni powinno być dokonane w terminie 2 tygodni od dnia podjęcia uchwały, podczas gdy powodowi powyższe pismo doręczono dopiero 14 stycznia 2020r. tj. po upływie 4 tygodni od daty podjęcia uchwały.

Ponadto powód wskazał, że podmiotem, który ma zawiadomić o podjęciu uchwały jest organ, który podjął uchwałę, podczas gdy w niniejszej sprawie powód o podjęciu uchwały został poinformowany przez zarząd Spółdzielni reprezentowany przez prezesa- H. D. oraz Wiceprezesa- Z. J..

Kolejno powód podniósł, że zawarte w zawiadomieniu z dnia 19.12.2019r. o wykluczeniu powoda ze Spółdzielni uzasadnienie nie spełnia przesłanek wskazanych w przepisie art. 24 § 5 zd. 2 prawa spółdzielczego bowiem nie zostało sporządzone w sposób wyczerpujący, bez dokładnego wskazania motywów podjętej uchwały.

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) w C. wniosła o oddalenie powództwa jako nieuzasadnionego merytorycznie i formalnie, lub ewentualnie odrzucenie pozwu jako wniesionego po upływie 6 tygodniowego terminu. Pozwana wniosła również o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania.

Pozwana wskazała, że powód został wykluczony z członkostwa w spółdzielni na podstawie zapisu statutu o przyczynie wykluczenia z powodu braku dostawy mleka w okresie wypowiedzenia, zgodnie z § 4 pkt. 3 umowy wieloletniej podpisanej przez strony postępowania.

Pozwana wskazała, że uważa, że powód naruszył umyślnie obowiązki ze statutu i umowy wieloletniej, albowiem brak było podstaw obiektywnych do nieprzestrzegania przez powoda warunków o dostawy mleka.

Powód znał przyczynę podjęcia uchwały, albowiem uczestniczył w posiedzeniu rady nadzorczej w dniu 19 grudnia 2019r. Tym samym zdaniem pozwanej uchwała była uzasadniona w sposób dostateczny i należyty.

Sąd ustalił co następuje:

(...) Spółdzielnia (...) w C. działa na podstawie statutu z dnia 14 listopada 1996r. Zgodnie ze statutem Spółdzielni uchwały podejmowane są przez Prezydium Rady, a wykonywane przez Zarząd.

/ dowód: statut (...) Spółdzielni (...) w C. (k. 12-32)

W dniu 13 grudnia 2011 r. powód P. C. podpisał deklarację członkowską z (...) Spółdzielnią (...) w C.. Zgodnie z deklaracją członkowską powód zobowiązał się do przestrzegania przepisów Spółdzielni i uchwał podjętych przez Spółdzielnię oraz do dostarczania do Spółdzielni całego mleka pozostałego po zaspokojeniu potrzeb własnego gospodarstwa.

/ dowód: deklaracja członkowska z dnia 13. 12. 2011r. (k. 66)/

Powód P. C. zawarł z pozwaną (...) Spółdzielnią (...) w C. dwie umowy o dostawę mleka z członkiem spółdzielni. Pierwsza umowa wieloletnia numer (...) została zawarta w dniu 14 grudnia 2011r. na czas określony 10 lat.

/ dowód: umowa wieloletnia numer (...) z dnia 14 grudnia 2011r. (k. 67)/

Druga umowa nr (...) została zawarta dnia 29 września 2016r. na czas nieokreślony. Zgodnie z postanowieniami umowy dostawca mleka zobowiązuje się do wyprodukowania mleka w warunkach higienicznych oraz dostarczania zaświadczenia weterynaryjnego wydanego przez powiatowego lekarza weterynarii. Dostawca mleka zobowiązuje się również do współpracy ze służbami surowcowymi w zakresie hodowli bydła, produkcji mleka oraz wykonywania zaleceń służb surowcowych Spółdzielni w zakresie jakości produkowanego mleka.

Jednocześnie Spółdzielnia zobowiązywała się do zakupu mleka, jeżeli mleko spełnia wymogi aktualnie obowiązujących przepisów prawnych oraz wymogów obowiązujących w Spółdzielni. Wysokość zapłaty za mleko będzie ustalana na podstawie aktualnie obowiązującego cennika.

Zgodnie z § 6 pkt. 2 w.w. umowy umowa może zostać wypowiedzenia przez każdą ze stron z rocznym wypowiedzeniem pisemnym.

/ dowód: umowa wieloletnia numer (...) z dnia 29 września 2016r. (k. 68)/

W dniu 28 maja 2018r. do (...) Spółdzielni (...) w C. zostało skierowane pismo zatytułowane: „pismo pełnomocnika dostawcy”. W piśmie tym powód, reprezentowany przez pełnomocnika, złożył propozycję podjęcia rokowań celem zawarcia porozumienia co do rozwiązania umowy numer (...) łączącej powoda ze Spółdzielnią. W uzasadnieniu pisma wskazano, że zdaniem powoda Spółdzielnia nie słusznie kwestionuje jakość mleka dostarczanego przez powoda, a ponadto znacznie zaniża cenę za litr mleka. W związku z powyższym powód wniósł o podjęcie przez stron rozmów mających na celu skrócenie rocznego terminu wypowiedzenia łączącej strony umowy.

/ dowód: pismo pełnomocnika powoda z dnia 28 maja 2018r. (k. 70-71)/

W odpowiedzi na pismo (...) Spółdzielnia (...) w C. poinformowała pełnomocnika powoda, że nie widzi możliwości porozumienia co do rozwiązania umowy numer (...) za porozumieniem stron.

/ dowód: pismo (...) Spółdzielni (...) w C. z dnia 22 czerwca 2018r. (k. 73)/

Kolejno w dniu 19 września 2018r. do (...) Spółdzielni (...) w C. wpłynęło pismo powoda zatytułowane: „wypowiedzenie umowy nr (...)”. W piśmie tym powód wskazał, że z dniem 17 września 2018r. wypowiada łączącą strony umowę nr (...) ze skutkiem natychmiastowym. Jako przyczynę wypowiedzenia umowy powód wskazał nieuprawnione obniżenie przez Spółdzielnię ceny za dostarczane przez powoda mleko.

/ dowód: wypowiedzenie umowy numer (...) (k. 72)/

W dniu 5 października 2018r. powodowi zostało doręczone pismo, w którym (...) Spółdzielnia (...) w C. poinformowała powoda, że nie uznaje jego wypowiedzenia umowy bez zachowania okresu wypowiedzenia. Jednocześnie Spółdzielnia poinformowała powoda że z uwagi na faktyczne zaprzestanie dostaw mleka przez powoda Spółdzielnia podejmie odpowiednie kroki prawne mające na celu wykluczenie powoda z członkostwa w Spółdzielni oraz wyegzekwowanie należnych kar, o czym powód będzie sukcesywnie powiadamiany.

/ dowód: pismo (...) Spółdzielni (...) w C. z dnia 25 września 2018r. wraz z potwierdzeniem odbioru (k. 76-77)/

Pismem z dnia 25 marca 2019r. pozwana Spółdzielnia poinformowała powoda, że z uwagi na zakończenie dostaw mleka od (...) sp. z o.o. umowną dostawę mleka od dnia 1 kwietnia 2019r. należy realizować do (...) C..

/ dowód: pismo (...) Spółdzielni (...) w C. z dnia 25 marca 2019 r. (k. 78) /

W dniu 8 maja 2019r. powód złożył następujące oświadczenie: „deklaruję wystąpienie ze Spółdzielni (...) za wypowiedzeniem, ze skutkiem utraty członkostwa na dzień upływu okresu wypowiedzenia określonego w statucie wyższej wymienionej Spółdzielni. Jednocześnie wnoszą o dokonanie rozliczenia moich udziałów i wkładów w terminie określonym treścią statutu”. Oświadczenie w całości zostało napisane ręcznie i zostało własnoręcznie podpisane przez powoda.

/ dowód: własnoręczne oświadczenie powoda z dnia 8 maja 2019r. (k. 80)/

W dniu 9 grudnia 2019r. powodowi zostało doręczone zawiadomienie, w którym (...) C. informowała powoda, że w związku z zaprzestaniem przez powoda, począwszy od września 2019r., dostaw mleka do (...) w C. zachodzą podstawy statutowe do wykluczenia powoda z członkostwa w (...) w C. tj. § 21 w zw. z § 9 punkt b Statutu. (...) C. poinformował również powoda, że zarząd Spółdzielni w porządku obrad Rady Nadzorczej zwołanej na dzień 16 grudnia 2019r. na godzinę 10.00 przewidział podjęcie uchwały o wykluczeniu powoda ze Spółdzielni. Ponadto poinformowano powoda, że ma prawo być obecny przy rozpatrywaniu sprawy jego wykluczenia, a skutki ewentualnego wykluczenia określa umowa zawarta pomiędzy stronami w dniu 29 września 2016r.

/ dowód: zawiadomienie członka spółdzielni z dnia 4 grudnia 2019r. wraz z potwierdzeniem odbioru (k. 81-82)/

Pismem z dnia 16 grudnia 2019r. powód poinformował Spółdzielnię, że jego zdaniem nie ma podstaw faktycznych, ani prawnych do wykluczenia go z członkostwa w Spółdzielni.

/ dowód: pismo powoda z dnia 16 grudnia 2019r. (k.84)

Uchwałą nr (...) z dnia 16 grudnia 2019r. Rada Nadzorcza (...) Spółdzielni (...) w C. na podstawie 21 w zw. z § 9 Statutu wykluczyła powoda ze Spółdzielni. Powód był obecny w czasie Obrad Rady Nadzorczej Spółdzielni.

/ dowód: uchwała nr (...) z dnia 16 grudnia 2019r. (k. 83), przesłuchanie powoda na rozprawie dnia 12 stycznia 2021r. (k. 94-95), przesłuchanie Z. J. na rozprawie dnia 12 stycznia 2021 r. (k. 95-96)/

Pismem odebranych przez powoda w dniu 14 stycznia 2019r. (...) Spółdzielnia (...) w C. poinformowała powoda, że Rada Nadzorcza podjęła uchwałę numer (...) z dnia 16 grudnia 2019r. o wykluczeniu powoda z członkostwa w (...) w C.. Jako uzasadnienie podjęcia uchwały wskazano zaprzestanie dostawy mleka do (...) w C. bez zachowania rocznego okresu wypowiedzenia umowy wieloletniej nr (...).

/ dowód: zawiadomienie członka spółdzielni z dnia 19 grudnia 2019r. wraz z potwierdzeniem odbioru (k. 85-86)/

Za wiarygodne należało uznać dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, gdyż ich wiarygodność i moc dowodowa, nie były kwestionowane w toku postępowania.

Powód przesłuchany na rozprawie dnia 12 stycznia 2021r. zeznawał w sposób wiarygodny i zgodny z resztą materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy. Powód wskazał, że nie mógł dojść do porozumienia z pozwaną w zakresie jakości dostarczanego przez niego mleka. Zdaniem powoda jego mleko spełniało wszelkie normy, zdaniem pozwanej nie spełniało natomiast obowiązujących norm. Powód przyznał, że od września 2019r. zaprzestał dostarczania mleka. Brak dostarczania mleka wynikał z problemów finansowych powoda. Powód wskazał, że odebrał wezwanie na „spotkanie” na którym miała być omawiane jego wykreślenie z członków spółdzielni . Powód wskazał, że wie cena mleka zależy od jego jakości, ale zdaniem powoda, pozwana celowo zaniżała cenę skupu jego mleka.

Świadek Z. J. zeznawała w sposób wiarygodny i zgodny z resztą materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy. Świadek jest członkiem zarządu pozwanej Spółdzielni. Świadek wskazała, że powód był obecny na zgromadzeniu Rady Nadzorczej. Świadek opisała również procedury odbioru mleka przez Spółdzielnię – jeżeli mleko miało niedobłą jakość cena była niższa niż rynkowa. Jeżeli rolnik (rozliczany zawsze 15 dnia po pierwszej kontroli) miał niewłaściwy wynik testu mleka, to jest to powtarzane. Po trzecim złym wyniku mleka, Spółdzielnia zawiadamia o tym weterynarza. Spółdzielnia starała się pomóc swoim członkom znaleźć przyczynę słabej jakości mleka. Członkowie spółdzielni mogą robić darmowe testy badania jakości mleka nawet co 3 dni, jeżeli zachodzi taka potrzeba.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Powód opierał swoje żądanie uchylenie Uchwały Rady Nadzorczej (...) Spółdzielni (...) w C. z dnia 16 grudnia 2019r. nr (...) na podstawie art. 42 § 3 prawa spółdzielczego w zw. z art. 24 § 6 pkt. 2 prawa spółdzielczego.

Żądanie uchylenia uchwały uregulowane jest w art. 42 § 3-8 ustawy prawo spółdzielcze, jednakże wyłącznie w stosunku do uchwał walnego zgromadzenia. Zgodnie z art. 42 § 3 ustawy uchwała walnego zgromadzenia podlega uchyleniu, gdy jest sprzeczna z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godzi w interesy spółdzielni albo ma na celu pokrzywdzenie jej członka.

O ile zaskarżona uchwała dotyczy stosunku prawnego między spółdzielnią, a jej członkiem, to zdaniem Sądu, nie zawiera istotnych uchybień skutkujących potrzebą jej uchylenia, a przede wszystkim nie miała na celu pokrzywdzenia powoda.

Pamiętać bowiem należy, że zgodnie z przyjętą linią orzecniczą, naruszenie przepisów formalno – prawnych, może stanowić podstawę uchylenia uchwały organu spółdzielni tylko wtedy gdy miało merytoryczny wpływ na treść uchwały (por. wyroki Sądu Najwyższego z 8 lipca 2004, IV CK 543/03, OSNC 2005, nr 7-8, poz. 132, z 7 lipca 2004 r. I CK 78/04, "Monitor Prawniczy" 2004, nr 15, s. 678 i z 16 października 2002 r. IV CKN 1351/00, OSNC 2004, Nr 3, poz. 40).

Zgodnie z art. 42 § 4 prawa spółdzielczego każdy członek spółdzielni lub zarząd może wytoczyć powództwo o uchylenie uchwały. Jednakże prawo zaskarżenia uchwały w sprawie wykluczenia albo wykreślenia członka przysługuje wyłącznie członkowi wykluczonemu albo wykreślonemu.

Zgodnie z art. 24 § 6 pkt. 2 prawa spółdzielczego jeżeli organem właściwym w sprawie wykluczenia albo wykreślenia członka ze spółdzielni jest, zgodnie z postanowieniami statutu, rada nadzorcza, członek spółdzielni ma prawo zaskarżyć uchwałę rady nadzorczej do sądu w terminie sześciu tygodni od dnia doręczenia członkowi uchwały z uzasadnieniem.

Kolejno powód podnosił, że zgodnie z art. 24 § 5 prawa spółdzielczego zawiadomienie o wykluczeniu członka ze spółdzielni powinno być dokonane w ciągu 2 tygodni od podjęcia uchwały. Uchwała została podjęta w dniu 16 grudnia 2020r., a zawiadomienie wysłane zostało do powoda po upływie 2 tygodni. Wyraźnie jednak podkreślić należy, że powód był obecny w czasie podejmowania uchwały i znał jej treść.

Powód podniósł również, że powiadomienie o podjęciu uchwały zostało podjęte przez zły organ. W świetle art. 24 § 4 prawa spółdzielczego do wykluczenia i wykreślenia niezbędne jest podjęcie uchwały przez właściwy organ spółdzielni. Organ, do którego kompetencji należy podejmowanie uchwał w sprawie wykluczenia i wykreślenia, wskazuje statut. Statut może przyznawać kompetencję w tym zakresie radzie nadzorczej albo walnemu zgromadzeniu. Organ ten ma obowiązek wysłuchać wyjaśnień zainteresowanego członka spółdzielni. Zawiadomienia dokonał zarząd, podczas gdy uchwała została podjęta przez radę nadzorczą i to ona zdaniem powoda winna była powiadomić go o podjętej przez siebie uchwale. Zgodnie ze statutem pozwanej spółdzielni, rada nadzorcza podejmuje uchwały o wykluczenia członka ze spółdzielni. Natomiast wykonywaniem dalszych czynności zajmuje się zarząd. Co prawda zgodnie z tym o uchyleniu uchwały winna poinformować powoda rada nadzorcza. To, kto wysłał następnie powodowi treść znanej już przez niego uchwały, nie ma znaczenia dla oceny jej ważności.

Następnie powód podniósł, że jego zdaniem uzasadnienie uchwały nie spełnia ustawowych wymogów wynikających z przepisu art. 24 § 5 ustawy o prawie spółdzielczym.

Podstawy wykluczenia muszą zostać ujęte w sposób niepozostawiający wątpliwości, jakie zachowania stanowiły, w ocenie wykluczającego organu, zawinione naruszenie obowiązków członka spółdzielni. Przyczyny wykluczenia członka muszą zatem być w uzasadnieniu uchwały podane w sposób konkretny (tak min. wyrok Sądu Najwyższego- Izba Cywilna z dnia 23 lipca 2014r., sygn. akt V CSK 545/13)

Zdaniem Sądu, wbrew twierdzeniom strony powodowej, podstawy wykluczeni powoda zostały podane w sposób konkretny i czytelny. W uzasadnieniu wskazane bowiem zostało, że powód zaprzestał dostawy mleka pomimo wiążącej go umowy, czemu zresztą sam powód nie zaprzecza. Sąd nie podziela w tym zakresie twierdzeń powoda, że uzasadnienie uchwały o wykluczeniu powoda z członkostwa w spółdzielni zostało sporządzone w sposób niejasny i niezrozumiały.

Podstawa rozwiązania stosunku członkostwa przez wykluczenie ze spółdzielni istnieje tylko wówczas, gdy czyn członka jest pod względem przedmiotowym sprzeczny z postanowieniami ustawy, statutu spółdzielni lub dobrymi obyczajami, a pod względem podmiotowym - zawiniony. Przyjmuje się, że winę umyślną można przypisać członkowi wtedy, gdy jego stosunek psychiczny do czynu jest świadomy, a ponadto gdy członek, mając rozeznanie co do szkodliwości skutku swego postępowania, celowo do niego zmierza. W wypadku rażącego niedbalstwa chodzi o niezachowanie przez tego członka staranności, jakiej można wymagać nawet od osób o najniższym stopniu rozeznania.

Zgodnie z postanowieniami łączącej strony umowy dostawca mleka zobowiązuje się do wyprodukowania mleka w warunkach higienicznych oraz dostarczania zaświadczenia weterynaryjnego wydanego przez powiatowego lekarza weterynarii. Dostawca mleka zobowiązuje się również do współpracy ze służbami surowcowymi w zakresie hodowli bydła, produkcji mleka oraz wykonywania zaleceń służb surowcowych Spółdzielni w zakresie jakości produkowanego mleka. Jednocześnie w umowie w sposób jednoznaczny wskazano, że każda ze stron postępowania może wypowiedzieć umowę, z rocznym terminem wypowiedzenia.

Tym samym Sąd podziela pogląd pozwanego, że w przypadku powoda doszło do spełnienia przesłanki wskazanej w § 21 statutu spółdzielni zgodnie z którym członek może być wykluczony ze spółdzielni w przypadku świadomego naruszenia postanowień statutu.

Na marginesie Sąd pragnie zwrócić uwagę, że niniejsze powództwo może być uznane za niezgodne z zasadami współzycia społecznego. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy dowodzi bowiem w sposób jednoznaczny, że to powód dążył do zaprzestania bycia członkiem pozwanej spółdzielni.

W dniu 8 maja 2019r. powód złożył następujące oświadczenie: „deklaruję wystąpienie ze Spółdzielni (...) za wypowiedzeniem, ze skutkiem utraty członkostwa na dzień upływu okresu wypowiedzenia określonego w statucie wyżej wymienionej Spółdzielni. Jednocześnie wnoszę o dokonanie rozliczenia moich udziałów i wkładów w terminie określonym treścią statutu”. Oświadczenie w całości zostało napisane ręcznie i zostało własnoręcznie podpisane przez powoda.

Kiedy powód powyższy cel osiągnął uchwałą nr (...) został wykluczony z członkostwa w Spółdzielni i to w sposób dla siebie korzystny, biorąc pod uwagę skrócenie rocznego okresu wypowiedzenia, to uchwałą zaskarżył, co zdaniem Sądu pozbawione jest wewnętrznej logiki i przede wszystkim jest niezgodne z zasadami współzycia społecznego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd w punkcie pierwszym wyroku oddalił powództwo.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c.

Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

Mając powyższe na uwadze, Sąd w punkcie drugim wyroku zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 377 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na powyższą kwotę składają się koszty zastępstwa procesowego przez radcę prawnego w wysokości 360 zł (zgodnie z § 8 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych w z dnia 3 stycznia 2018r.) oraz koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie przytoczonych przepisów prawa orzeczono jak w sentencji wyroku.

sędzia Jan Sterczała